

OBČINSKA UPRAVA

Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom.

Izhaja vsakega 5. in 20. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladimir Ravnihar.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasa je za dvostopno petino vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

O prizivu proti odgonskim odredbam občin.

Upravno sodišče je z razsodbo z dne 19. oktobra 1904, št. 10983 pritožbo mestne občine S. proti odločbi ministrstva za notranje stvari z dne 21. novembra 1902, št. 47770 zaradi izгона A. J. iz ozemlja mestne občine S. kot neutemeljeno zavrnilo.

Razlogi:

V D. pristojen voznik A. J. v S.-u je bil vsled sklepa mestnega zastopa S-kega iz tega mesta izgnan z rodbino vred, ker je bil zavoľjo tatvine obsojen na osem dni zopora. Županstvo S. je torej A. J.-a z dopisom z dne 12. aprila 1902, št. 1851 pozvalo, naj zapusti S., zapreivši mu, da ga bode sicer siloma izgnalo. Priziv, ki ga je vložil A. J. proti temu odloku, je okrajno glavarstvo odbilo, češ, da je nedopusten. Namestništvo v P. pa je z ukazom z dne 8. julija 1892, št. 138090 ta odlok okrajnega glavarstva razveljavilo in mu naročilo naj vnovič meritorno razsodi o prizivu A. J.-a ker ni v § 10 občinskega reda določen noben rok za pritožbo in torej odgonska obsodba ni pravomočna, ker se je vložila pritožba. Prizivu, ki ga je proti tej namestniški odločbi vložila občina S., pa c. kr. ministrstvo za notranje stvari iz razlogov izpodbijane odločbe in oziraje se na kompetenčne določbe § 10 občinskega reda ni ugodilo. Pritožba, ki jo je proti tej odločbi vložila občina S. pri upravnem sodišču, pa je neutemeljena. Predvsem je treba poudarjati, da je v končnem odstavku § 10 občinskega reda sledeče določeno: »Ako meni kdo, da mu občina v tej stvari (odgonu) dela krivico, si lahko poišče odpomoi pri političnem okrajnem oblastvu«.

Za nadaljno pravno pomoč pri političnem oblastvu ni torej določen no-

ben rok in ker je v tem §-u govor kar na splošno o »odpomoi« in ne o »prizivu« ali »pritožbi« je iz tega sklepati, da gre tu za uporabo nadzorovalne pravice, ki jo ima državna oblast nad občinami, ki pa ni vezana na nobeno časovno mejo, torej v istem smislu, kakor je to določeno v §-u 95 občinskega reda in v členu XVI. državnega občinskega zakona z dne 5. marca 1862, drž. zak. št. 18. Država ima vedno pravico, vplivati na to, da ne prekoračijo občine svojega delokroga in se ne pregreše zoper obstoječe zakone. Zato ni dvoma, da so imele višje državne nadzorovalne oblasti pravico, kadarkoli so izvedele za odgonsko razsodbo mestnega sveta S-kega jo presojati, je-li zakonita in po tem uradoma postopati. Nasprotno naziranje bi privedlo do tega, da bi bil političnim oblastvom vzeti vsak vpliv na občinske sklepe, in bi bilo v premnogih slučajih državi nemogoče, posluževati se svoje nadziralne pravice.

S tem, da se je odlok okrajnega glavarstva razveljavil in se je naročila meritorna odločba, je okrajnemu glavarstvu še-le dana zmožnost, da se izjavi o pravičnosti in zakonitosti odgonske odredbe proti A. J.-u, in se posluži svoje nadziralne pravice, ko bi se bili kršili zakoni.

Pritožba se je torej kot neutemeljena zavrnila.

Dr. A.

Važna razsodba državnega sodišča v zadevi ravnopravnosti slovenščine v Trstu.

(Z dne 16. januarja 1906, št. 508 ex 1905.)

C. kr. državno sodišče je po glavni razpravi, ki se je vršila dne 16. januarja t. l. vsed pritožbe, ki jo je odbor za postavljanje spomenika za Viktorja Do-

lenca, po odvetniku dr. Otokarju Rybažu zaradi kršenja ustavno zajamčene jezikovne pravice vložil, sledeče spoznalo za pravo:

Državno sodišče je spoznalo, da se je s sklepom tržaškega upravnega odbora z dne 2. avgusta 1905, št. 50592 kršila v članu XIX državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. drž. z. št. 142 zajamčena pravica jezikovne ravnopravnosti.

Dejanski stan.

Pritožba se obrača proti sklepu tržaškega upravnega odbora z dne 2. avgusta 1905, št. 50592, v kojem se je priziv pritožnikov proti odloku mestnega magistrata tržaškega z dne 22. junija 1905, št. 33094 zavrnil kratkoma le zaradi tega, ker je bil spisan v slovenskem jeziku. Pritožba navaja med drugim tudi to, da je po razsodbi državnega sodišča z dne 20. oktobra 1903, št. 426 tržaški mestni svet zavezan, sprejemati slovenske vloge. Ako to velja za mestni svet, koliko bolj mora veljati za upravni odbor, ne da bi se bilo treba upoštevati, so-li člani odborovi slovenskega jezika zmožni ali ne.

Tržaški upravni odbor pa navaja v svojem protipisu sledeče: Obče priznано načelo ustavnega prava je, da imajo zakonodajalni izbori, in zastopstva sploh (predpravico, da si svoj opravični red, pod kojega spada tudi določitev poslovnega jezika, urede brez vsakega vplivanja od zunaj. Svest si teh načel, je tudi mestni svet, oziroma upravni odbor tržaški sebi pridržal določitev poslovnega jezika, ki po postanku in po neprestanih tradicijah občine, kakor tudi po trdni volji njenih meščanov ne more biti drug nego italijanski. Iz te pravice, ki jo priznavajo celo nasprotniki italijanskega značaja občine, je izvajal upravni odbor slej kot prej nadaljno pravico, take spise, ki so bili vloženi v drugem nego italijanskem jeziku, kratkoma zavrnil, ne da bi jih sploh pregledal. Pravica, ki je zajamčena v članu XIX. državnega temeljnega zakona vsakemu posameznemu državljanu, se mora najmanj v isti meri priznati tudi justičnim osebam. Izpodbijan odlok potemtakem ne more kratiti nikomur pravice po načelu: Qui iure suo utitur, neminem laedit. Zato se prosi da se pritožba odbije, ker ji manjka zakonite podlage.

Zastopnik pritožbe, ki je bil edin pri javni ustni razpravi navzoč, povdarjal je razloček med vlogo, ki se vpošlje na urad in med rešitvijo, ki jo izdaje dotični urad. Pritožba se ne obrača proti jeziku v kojem se vloga reši, ampak proti temu, da se je vloga, ki je bila naslovljena na upravni odbor tržaški, od tega le zaradi tega zavrnila, ker je bila sestavljena v slovenskem jeziku. Slovenski jezik pa mora imeti v vlogah, ki so nazivljene na tržaške mestne urade, isto pravico, kakor italijanski, ker je v Trstu v deželi navaden jezik. Dokaz temu so javne slovenske ljudske šole, ki jih mora tržaška občina vzdrževati.

Državno sodišče je, pritrdivši izvajanjem zastopnika pritožbe spoznalo, da je tržaški upravni odbor z imenovanim sklepom, zavrnil slovenske vloge brez vsakega vpogleda vanje, kršil v članu XIX državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142 zajamčeno pravico jezikovne ravnopravnosti.

Razlogi:

V članu XIX. državnega osnovnega zakona o splošnih državljskih pravicah se je priznala vsem deželnonavadnim jezikom ravnopravnost v uradu. Temu zakonu so tedaj podvržene ne le državne, ampak tudi samoupravne (avtonomne) oblasti.

Te zadnje so sicer opravičene, za svoje notranje uradovanje, določevati poslovni jezik, nasproti strankam pa se ne morejo odtegniti dolžnosti, ki je v državnih osnovnih zakonih utemeljena, da sprejemajo in pravilno rešujejo tudi take vloge, ki sicer niso spisane v njih uradnem, a vendarle v deželi navadnem jeziku.

Ker pa je slovenski jezik v Trstu notorično v deželi navaden jezik in ker upravni odbor tržaški priziva, ki so ga bili pritožniki v neki upravni zadevi vložili, le vsled tega ni hotel sprejeti, ker ni bil spisan v poslovnem jeziku odborovem, kršil je s tem ustavno zajamčeno pravico pritožnikov do jezikovne ravnopravnosti.

Dr. A.

Razne vesti.

Sirotinski sveti se nameravajo osnovati v vsaki večji občini v svrhu nadzorovanja osebnih razmer sirot, nezakonskih otrok in sploh varovancev v starosti do 20. leta. Naloga članom sirotinskega sveta bode v bistvu: 1. Da nadzorujejo varuhe in kuratorje in naznanjajo sodišču iste izmed teh, ki puščajo skrb za osebo varovanca popolnoma v nemar. 2. Da naznanijo varstveni oblasti slučaje, v katerih je treba postaviti varuha ali kuratorja. 3. Da predlagajo varstveni oblasti sposobne osebe za varuhe ali kuratorje ter podajo sodišču na zahtevo pojasnila o osebnih razmerah in vedenju varovancev. 4. Da naznanijo varstveni oblasti slučaje, v katerih se gospodarji z varovancevim imetjem varovancu na kvar. 5. Da v posameznih slučajih s svojimi nasveti olajšajo skrb varstveni oblasti pri vzgoji varovancev. Člani sirotinskega sveta zamorejo biti ne samo osebe moškega spola (sirotinski očetje) ampak tudi ženske, vendar se sirotinskim materam more prepušiti nadzorovanje dečkov le do spolnjenega 7 leta starosti, deklet pa brez vsake omejitve na to starost. Razun občinskih predstojnikov ali drugih občinskih zastopnikov, ki bi zlasti v občinah, ki so od sedeža sodišča bolj oddaljene, skrbeli za potrebna pisarniška opravila, naj bi se ne pogrešalo v sirotinskem svetu zastopnikov duhovnega in učiteljskega stanu. S tem pač še ni bilo število udov v posameznih sirotinskih svetih dopolnjeno, ampak treba je še drugih oseb, ki imajo smisel za občni blagor in od katerih se bi moglo

pričakovati uspešnega delovanja v prid varovancem. Takih človekoljubnih in za blaginjo sirot vnetih oseb gotovo ne bo primanjkovalo v občini. Poslovanje sirotinskih očetov in mater bo dokaj enostavno in lahko. Vsak član sirotinskega sveta prevzame gotovo število varovancev pod nadzorstvo ter dobi za vsakega, ki ga ima nadzirati, sirotinski list, v katerem bodo navedene varovanceve osebne razmere. Najmanj po dvakrat ali vsaj enkrat na leto naj bi posetil vsakega od nakazanih mu varovancev na domu; k temu posetu ga legitimuje sirotinski list. Ako zapazi pri varovancu kake nedostatke, je član sirotinskega sveta opravičen, jih po možnosti s podukom, svarilom in nasvetom takoj odstraniti, v slučajih pa, kjer bi bil ta trud zaman, zadevo naznaniti varstvenemu sodišču. Za ta naznanila in ovadbe na sodišče, bodo služile posebne tiskovine, ki se bodo samo izpolnile ter vsakemu članu izročile ob svojem času na razpolago. Začetkom vsakega leta se bodo člani sešli po občinah razdeljeni pri sodišču na posvet in bodo poročali o uspehih oziroma osebnih razmerah varovancev. To je kratek osnutek delokroga sirotinskih svetov. Vsakdo, bodisi tega ali onega stanu, je imel že priliko opazovati škodljive posledice zanikarnosti in izrodka v vzgoji takih nesrečnih varovancev, ki jim je ali nemila smrt prežgodaj pograbila skrbčega očeta ali kruta usoda naklonila brezsrčnega nečloveškega očeta, ali še tega ne. Spoznavši važnost dobro vzgojene mladine za obstoj naroda in države so že stari Grki in Rimljani obračali vso skrb in pozornost sirotam ter se na ta način skušali obvarovati nevarnega proletarijata. Dandanes tekmujejo vsi večji narodi v oskrbovanju zapuščenih in nadzorstva potrebnih sirot. Tembolj je to potrebno manjšim narodom. Sveta dolžnost je, skrbeti za telesni, duševni in нравni razvoj in blagor sirot in v ta namen naj bi nikdo ne odrekel pomoči. Da novi instituciji posvete posebno občine vso pozornost, je v njihovem največjem interesu. Ravno otroci brezsrčnih starišev ali zapuščene sirote največkrat propadajo telesno, duševno in нравno in povzročajo kot delomrzni pohajkovalci premnogo stroškov in neprijetnosti občinam. Občinski predstojniki zavzemite se za novo korporacijo najintenzivneje!

Volitev reklamacijske komisije za občinske volitve. V tej zadevi je c. kr. okrajno glavarstvo v L. na neko pritožbo izdalo sledečo razsodbo: „g. A. M. v L. O vaši v pritožbi z dne 30. vel. travna t. l. stavljeni zahtevi, da naj okrajno glavarstvo mestnemu županstvu v L. zaukaže: 1. da skliče občinski odbor, ki ima popolniti zaupno komisijo za volilne reklamacije, ker ta komisija vsled odhoda dr. O. ni popolna. 2. da se za reklamacije za prihodnje volitve občinskega odbora določi nova doba, in šele po tem, ko bode zgoraj omenjena komisija popolna — nemoreni ničesar ukreniti in sicer iz naslednjih razlogov: Glasom poročila m. županstva v L. z dne 1. t. m. št. 925 so bili volilni imeniki razporeženi od dne 23. do 30. vel. travna t. l. in je bila reklamacijska doba 8 dni določena za ta čas. Dne 1. rožnika t. l. je bila seja občinskega odbora in v tej seji se je izvolil namestnik za dr. O. Tako popolnjena komisija razsojevala je še isti dan t. j. dne 1. rožnika t. l. o dne 30. vel. travna t. l. podanih reklamacijah. Ker je tedaj ud reklamacijske komisije bil

pravočasno izvoljen in ker ni nikjer v zakonu določeno, da se ima reklamacijska komisija poprej izvoliti, preden se razporežijo volilni imeniki, se ne more trditi, da bi bilo postopanje županstva protizakonito. Vsled tega tedaj tudi nima c. kr. okrajno glavarstvo o vaši pritožbi ničesar ukreniti. Proti tej razsodbi vam gre pritožba na c. kr. deželno vlado v Ljubljani. Tako pritožbo pa bi imeli tekom 14 dni računavši od dneva, ki sledi dnevu vročitve tega odloka, pri tem c. kr. okr. glavarstvu vložiti.

Tako je storil češki župan v Šleziji. Deželna vlada šlezka je poslala občinskemu uradu v Polanci pri Opavi samo nemški razglas o klasifikaciji konj, katerega pa je vrli češki župan vrgel v koš, ne da bi ga bil dal preje razglasiti na kraju običajni način ali nabiti na uradno desko. Določeni dan 15. pr. m. došli so v občino vladni in vojaški člani klasifikacijske komisije, prišli pa niso zastopniki občine, kakor tudi niso privedli posestniki svojih konj h klasifikaciji. Komisija ni toraj mogla poslovati in odšla je praznih rok. Tak pouk vladi, kakor ga je dal v tem slučaju vrli češki župan, izda več, kakor še tako odločna resolucija, in če bi se to zgodilo večkrat, bi kmalu vlada bolje pojmla jezikovno ravnopravnost v Avstriji in minilo bi je pošiljati češkim ali slovenskim občinam samonemške razglase. Vemo, da pri nas Slovencih še žal, pogrešamo tako odločnega nastopanja, ker navadno iz same servilnosti ne vemo, kaj bi počeli.

Vprašanja in odgovori.

36. Vprašanje: Županstvo Košana na Krasu.

Ker bodo pri nas letos občinske volitve, prosimo za naslednja pojasnila:

1. Neki posestnik je meseca marca letošnjega leta izročil vse svoje posestvo svojemu sinu. Kdo bo imel volilno pravico za to premoženje?

2. Ali so podružne cerkve volilne upravičenke?

3. Ali ima vsaka podružna cerkev volilno pravico, ali se smejo pri volitvi v razredih davčne vrste podružnih cerkev seštetati, tako da imajo vse podružnice skupno le en glas.

4. Ali sme župnik sam voliti za podružnice, oziroma za cerkveno premoženje?

Odgovor:

1. Za omenjeno premoženje pri letošnji volitvi ne bode mogel nobeden voliti. Očetu se ne more prisoditi volilne pravice, ker ni več posestnik in ker ne plačuje več davka, sinu pa istotako ne, ker še ne plačuje leto dni davka. (Glej § 1. točka 1. obč. vol. reda). Za priznanje volilne pravice so merodajne pravne in dejanske razmere ob času razporežitve volilnih imenikov. — Ker bodo volitve že letos, toraj volilni imeniki tekom letošnjega leta razporeženi — ne bodo niti pri očetu niti pri sinu izpolnjeni pogoji § 1. točka 1. obč. vol. reda, — ter se radi tega niti prvemu, niti drugemu ne more priznati volilne pravice. —

2. Nedvomno je, da so tudi podružne cerkve volilne upravičenke. — Podružne cerkve z ostalimi pritlikinami niso nič drugega, kakor gotovemu smotru namenjeno premoženje toraj ustanove in juridične osebe. Kot ustanove pa imajo podružne cerkve v smislu zadnjega odstavka § 1. obč. vol. reda pri občinskih volitvah volilno pravico. — Podružne cerkve imajo toraj kot take svojo lastno volilno pravico. — Kdo sme za podružne cerkve pri vo-

litvi v njihovem imenu glasovati, pojasnili bomo pod naslednjo točko. —

3. Kakor smo že zgoraj pojasnili so podružne cerkve kot premoženje — ustanove in kot take volilne upravičenke. — Vsaka podružna cerkev, oziroma njeno premoženje pa tvori za se jedno ustanovo in jedno celoto; — vsaka podružnica je za se samostojna volilna upravičenka. — Nezakonito bi bilo, če bi se vsem podružnicam skupaj priznal samo en glas in bi se v to svrhu seštel davčna svota, ki jo plačujejo te podružnice, — ker ne tvorijo vse podružnice ene občine skupno jedno ustanovo, temveč vsaka podružnica za se posebno ustanovo. Vsaki teh posebnih ustanov pa pristojna posebna njej lastna volilna pravica. —

4. Vprašanje, kdo sme za podružnice, oziroma za cerkveno premoženje voliti, je danes še vedno preporno in nerešeno. — V naslednjem podajemo svoje mnenje, ki utegne biti pravo:

Na vprašanje, kdo sme za ustanove voliti, vam odgovarja § 1. obč. vol. reda. — Ta § določa, da volijo za ustanove tisti, ki so po zakonu, oziroma pravilih opravičeni ustanovo na zunaj zastopati, oziroma njihovi pooblaščenici. — Če rešimo vprašanje, kdo je upravičen po zakonu na zunaj zastopati cerkveno premoženje, dobili bomo tudi rešitev vprašanja, kdo sme za cerkveno premoženje voliti. — Na prvo vprašanje nam daje zakon z dne 27./V. 1874 drž. zak., št. 50 sledeče pojasnilo:

Pri vseh cerkvah, oziroma cerkvenih napravah se mora strogo ločiti njihovo premoženje od nadarbinskega premoženja; vsako teh premoženj se mora ločeno upravljati in zaračunavati. (§ 39).

Uprava nadarbine pristojna njenemu uživatелju (§ 46); ta je toraj opravičen zastopati nadarbino na zunaj. — Uprava cerkvenega premoženja pa pripada: cerkvenemu predstojniku, farni občini in patronu (§ 42); ti trije faktorji so torej zakoniti zastopniki cerkvenega premoženja.

Na podlagi teh določb zakona z dne 27./V. 1874. pridemo glede našega vprašanja do sledečega zaključka:

Za nadarbino sme njen uživatelj (župnik itd.) brez vsakega nadaljnjega pooblastila izvrševati volilno pravico. — Ker je zakonito upravičen isto na zunaj zastopati. — Iste pravice pa cerkvenemu predstojniku ne moremo priznati tudi glede cerkvenega premoženja, ker isti ni upravičen cerkvenega premoženja s a m na zunaj zastopati. Zakoniti zastopniki tega premoženja so, kakor že omenjeno: predstojnik, farna občina in če ima cerkev prostora, tudi ta. — Vsi ti faktorji so torej po našem mnenju skupno opravičeni voliti za cerkveno premoženje (podružnice).

Ker vsi trije ne morejo skupno kot ena oseba pri volitvi nastopati, pooblastiti bodo morali enega iz svoje srede ali pa kakega drugega, da bo pri volitvi glasoval za cerkveno premoženje.

Če bode torej župnik hotel glasovati za podružnice, moral se bode pri volitvi izkazati s pooblastilom, ki bo podpisano od cerkvenih ključarjev kot zastopnikov farne občine in eventualno tudi od cerkvenega patrona. — Brez tega pooblastila pa cerkveni podjetnik po našem mnenju z ozirom na navedeno, ni opravičen voliti za cerkveno premoženje.

37. Vprašanje: Županstvo v D. M. v Polju.

Po kateri postavni določbi sme županstvo zahtevati od davčnih uradov, da mu napravijo brezplačno o seznam vseh davkoplačevalcev v svrhu sestave volilnih imenikov.

Odgovor:

Kolikor je nam znano ne eksistira nikaka postavna določba, ki bi nalagala davčnim uradom dolžnost, da morajo županstvom brezplačno napravljati seznam davkopla-

čevalcev v svrhu sestave volilnih imenikov. — Nasprotno pa posnemamo iz določb obč. volilnega reda, da je naloga županstva, da sestavi volilne imenike samo. Županstva si morajo torej tudi sama preskrbeti seznam davkoplačevalcev. Vpogled v davčne zapisnike je vsakomur dovoljen med navadnimi uradnimi urami. —

38. Vprašanje: Županstvo Dolina.

Neki tukajšnji posestnik namerava graditi poslopje, ki bode služilo javnemu namenu (kopališče). Zamore to delo izvršiti sam, ali ga mora izročiti, kakemu podjetniku? Je obvezan pri tem vposlene delavce vpisati v okrajno bolniško blagajno ali ne?

Odgovor:

Omenjeno delo izvrši posestnik lahko sam v lastni režiji s svojimi delavci. — Vposlene delavce pa mora prijaviti pri okrajni bolniški blagajni, ter so po zakonu z dne 30. marca 1888, drž. zak. št. 33 zavarovanju proti boleznim podvrženi vsi pri katerikoli gradbah uposleni delavci. —

39. Vprašanje: Josip Verbič na Vrhniki.

1. Ali se morejo reklamacije proti volilnim imenikom vložiti tekom prvih osmih dni razpoložitve, ali se smejo vložiti tudi še osmi dan po preteku štirih tednov, odkar so bili imeniki na vpogled razpoloženi?

2. Kdo sme voliti za konkurzno maso?

Odgovor:

1. § 17. obč. volilnega reda za Kranjsko določa, da morajo biti volilni imeniki vsaj štiri tedne pred volitvijo vsakemu na vpogled razpoloženi in da je to objaviti z razglasila javnih krajih nabitimi v katerih je določiti neprestopno dobo osmih dni za vlaganje pritožb zoper volilne imenike. — V smislu te določbe mora torej županstvo v razglasu natančno določiti, kedaj se prične neprestopna doba osmih dni za vlaganje pritožb in kedaj ta doba preteče. — To dobo županstvo lahko postavi na prvih osem dni razpoložitve imenikov. V tem oziru ima županstvo popolnoma proste roke. — Zakon samo zahteva, da mora biti v razglasu o razpoložitvi volilnih imenikov — rekurzna doba natanko navedena.

Ako je toraj županstvo v razglasu odločilo to dobo, potem so pravočasno vložene le one reklamacije, ki so bile tekom te dobe vročene reklamacijske komisiji. — Ako pa županstvo te dobe v razglasu ni določilo, potem je tudi taka reklamacija pravočasno vložena, ki se je podala osmi dan po preteku štirih tednov razpoložitve, ker se o tej reklamaciji ne more trditi, da je zakasnela. — Pripominjamo samo še to, da je razglas, ki ne vsebuje določbe glede roka za vlaganje reklamacij, v smislu § 17. obč. vol. reda pomanjkljiv — in da je v tem slučaju politična oblast opravičena razglas razveljaviti in odrediti obnovev postopanja.

2. Vprašanje, kdo sme voliti za volilca, ki je v konkurzu, je danes še preporno. Po našem mnenju sme voliti dotičnik sam, ker se o njem ne more vendar trditi, da je nesamostalen. Nesamostalni so le oni, ki so pod sodnijskim skrbstvom, kakor otroci, zapravljevci in norci. — Kdor je v konkurzu sicer ne sme razpolagati s svojim premoženjem, a je v vseh drugih točkah popolnoma prost in svoboden. Njegova prostost je omejena le glede premoženja, ki se nahaja v konkurzu — v vsem drugem pa je popolnoma samostalen. Radi tega mislimo, da sme tudi sam izvrševati svoje politične pravice — v našem slučaju toraj volilno pravico. —

40. Vprašanje: Županstvo Sežana.

Ali je naša občina dolžna dostavljati strankam dopise glavarstva, sodnije, davčnih uradov itd. z ozirom na to, da imajo omenjeni uradi svoj sedež v naši občini.

Odgovor:

Dostavljanje uradnih dopisov strankam spada v takozvano izredno področje občin. V smislu § 29. obč. reda, so po našem mnenju občine dolžne dostavljati uradne dopise in se te dolžnosti ne morejo otresti, četudi jim je ta dolžnost v precejšnje breme. — V tem smislu je razsodilo tudi upravno sodišče (25. nov. 1886, št. 3082). —

Kot spretnega inženirja vam priporočamo: Franca Žužka, c. kr. nadinženirja v p., Ljubljana, Sodnijske ulice. Obrnite se torej do njega za potrebna pojasnila.

41. Vprašanje: Županstvo v Boh. Bistrici.

V naši občini se nahaja neki žagar, ki živi s sosedščino v vednem prepiru. Kaj nam je storiti proti temu prepirljivcu in surovežu?

Odgovor:

Uporaba § 10. obč. reda proti omenjenemu žagarju je izključena. Sosedščina si lahko poišče zadoščenje za žalitve in napade le pri sodišču. — Županstvo ne more prav ničesar ukreniti. — Dobro bi bilo, če opozori županstvo orožništvo na tega človeka. —

42. Vprašanje: Županstvo Litija.

Kdo je dolžan vzdrževati pokopališče ter mrtvašnico v Litiji? Županstvo ali tržki zastop, ker Litija ni župnija, temveč samo podružnica a ima trg vkljub temu svoje pokopališče in svojega dušnega pastirja.

Odgovor:

Naprava in vzdrževanje pokopališč in mrtvašnic spada v smislu § 3. točka d, zakona z dne 30. apr. 1870, drž. zak. št. 68 o uredbi javne zdravstvene službe — v lastno področje občin. — Omenjeni zakon smatra pokopališča in mrtvašnice kot naprave, ki služijo zdravstvenim interesom cele občine, — radi tega je po našem mnenju vzdrževanje teh naprav stvar cele občine, ne pa posameznih delov te občine. — V tem smislu je tudi že razsodilo upravno sodišče (dne 15. januarja 1891, št. 3290).

Dopisi.

Gornjigrad. (Zaupni shod obč. funkcijonarev gornjegrajskega okraja.) Ta shod se je vršil v nedeljo, dne 24. maja t. l. pri Sv. Frančišku ob jako dobri udeležbi, kajti navzočih je bilo kakih 100 županov, svetovalcev, odbornikov in tajnikov vsega okraja.

Sklicatelj shoda g. Štiglic Fr., župan tržke občine na Rečici je shod otvoril, na kar je bil izvoljen predsednikom načelnik okrajnega zastopa g. Šarb iz Gornjegagrada, zapisnikarjem g. Paš, tajnik mozirske občine.

Gg. poročevalci so svojo nalogo dobro izvršili, na kar so se po primernih debatah sprejele soglasno sledeče resolucije:

I. Ravnopravnost slovenskega jezika.

1. Shod proglašja, da je bil državni temeljni zakon z dne 21. decembra 1867. leta izdan le za državljane, ne pa za urade in uradnike kot take, kar dokazuje njegov naslov, ki se izrecno glasi:

„Državni temeljni zakon z dne 21. decembra 1867. leta o občnih pravicah državljanov v kraljevstvih in deželah, zastopanih v državnem zboru.“

Občinski odbori in občinsko starešinstvo oziroma župani so vsled volitve izbrani zastopniki državljanov

svoje občine, zaradi tega so dolžni vsi državni in deželni uradi na zahtevanje župana, starešinstva, oziroma odbora dopisovati z občinami gornjegrajskega okraja v slovenskem jeziku. Ta dolžnost veže tudi deželni odbor posebno še zato, ker tvorimo Slovenci tretjino vsega prebivalstva na Štajerskem.

2. Ker ima v smislu člena XIX. prej imenovanega temeljnega zakona vsak narod v naši državi nedotakljivo pravico, svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti, sklene shod, da bodo odslej vse občine, oziroma župani, svetovalci, odborniki in tajniki gornjegrajskega okraja slovensko narodnost in slovenski jezik v vseh slučajih čuvali pred preziranjem in zapostavljanjem od strani državnih in deželnih uradov tem načinom, da bodo njihove nemške dopise sicer sprejemali t. j. jih zapisovali v opravični zapisnik, a se bodo ob enem pritožili na pristojno višjo oblast ter se ti dopisi ne bodo mogli tako dolgo rešiti, dokler se jim ne dološljejo v slovenskem jeziku, oziroma dokler jim ti uradi ne bodo priložili avtentične prestave.

3. Ker ima občinski odbor v smislu § 36 občinskega reda za vojvodino Štajersko pravico, nadzorovati opravila občinskega starešinstva, ima vsak odbornik pravico pregledovati došle akte v občinski pisarni. Iz te pravice sledi, da so državni in deželni uradi tudi z ozirom na ta § dolžni s slovenskimi občinami dopisovati v slovenskem jeziku in sicer tudi v vseh onih slučajih, v katerih razume župan, oziroma eden ali oba svetovalca nemški jezik.

4. Pismene, oziroma ustmene prestave nemških dopisov od strani občinskih tajnikov niso avtentične ter se ne morejo od županov na znanje jemati. Županom, svetovalcem in odbornikom gre namreč z ozirom na njihovo odgovornost pravica, se na lastne oči prepričati o vsebini dopisov. Pri nemških dopisih se ne morejo občinski funkcijonarji te svoje pravice posluževati. Ta sklep se ne sme smatrati za nezaupanje do tajnikov, temveč za neizogibno in neobhodno potrebno taktiko, da se končno že vendar v dejanju doseže ravnopravnost slovenskega jezika in da se bodo mogle pravice županov, svetovalcev in odbornikov dejanski izvrševati.

5. Vse občine gornjegrajskega okraja zahtevajo, po vseh poštnih in brzojavnih uradih tega okraja slovenske poštne pečate in napise na poslopjih in poštnih vozovih na prvem mestu, nadalje vse razglase v teh uradih v slovenskem jeziku. Vsi zbrani izrečejo svojo ogorčenost in nezaupanje c. kr. poštному in brzojavnemu ravnateljstvu v Gradcu, ki še do danes ni rešilo pred enim letom vložene prošnje občin Kokarje, Bočne in Rečice za slovenske ali vsaj dvojezične pečate na poštah v Šmartnem in Sv. Frančišku.

6. Vsi zbrani proglašajo državne in deželne urade ter njihove uradnike, ki pačijo naša slovenska imena, kvarijo naš jezik ter nočejo z nami v slovenskem jeziku uradovati in se ne ozirajo na naše zakonite pravice, za naše nasprotnike in sovražnike, za rušitelje zaupanja do države, za provzročitelje nemirov in pre-

kucij v državi, ki znajo v nedoglednem času nastati ter se izjavljamo, da so nam naše narodne in jezikovne pravice svete.

II. Politične zadeve.

Shod sklene z ozirom na pomanjkanje slovenskih uradnikov v političnih službah sledeči resoluciji:

1. Vse občine gornjegrajskega okraja se naj s skupno vlogo obrnejo po državnih poslancih na vlado, ozir. drž. zbor s prošnjo, naj se določi vsem onim slovenskim sinovom, ki bi se hoteli posvetiti politični službi, zakoniti adjutum iz državne blagajne, da se s tem odpomore sedanjemu občutnemu pomanjkanju političnih uradnikov.

2. Ker nalaga vlada občinam od leta do leta vedno več dela in posla v prenešenem delokrogu, se ona poziva, skrbeti zato, da bode država iz svoje blagajne občinam nadomestila provzročene stroške, oziroma občinske funkcijonarje nagradila za delo.

III. Sodnijske zadeve.

1. Na zaupnem shodu zbrani župani, svetovalci in odborniki vseh občin gornjegrajskega okraja sklenejo, c. kr. okrajnemu sodišču v Gornjemgradu odpovedati nadaljno dostavljanje vseh sodnih kazenskih spisov in jih tako dolgo ne dostavljati, dokler se ne dožene tozadevna tožba občine Kokarje, oziroma dokler c. kr. pravosodno ministrstvo ne reši tozadevne lanske skupne vloge vseh občin okraja.

Smisel § 213. ces. patenta z dne 3. marca 1853 šteje 31 drž. zakonika je ta, da so župani dolžni šele v zadnji vrsti te spise dostavljati t. j. če jih sodišče ne more niti po pošti, niti po sodnem slugi izročiti.

V naši državi ni zakona, ki bi nalagal občinam dolžnost, dostavljati vse sodne kazenske spise ter nima nobena oblast pravice nalagati občinam stroške za dostavljanje teh spisov.

Z dostavljanjem sodnih kazenskih spisov po občinskem uradu se ne da varovati kazenska uradna tajnost, radi česar je ta način dostavljanja kaj pripraven sodne razmere v okraju poslabšati.

Ker se v drugih sodnih okrajih na Štajerskem to dostavljanje od občin ne zahteva, naj se ta zahteva tudi pri nas opusti.

Občine bodo dostavljale le one sodne kazenske spise, katere ne more sodišče niti po pošti, niti po sodnemu slugi izročiti.

2. Ako se naredba pravosodnega ministrstva z dne 23. junija 1850, šteje 256 drž. zak., da so namreč občine dolžne dostavljati strankam sodne kazenske spise, nanaša brez izjeme na vse sodne kazenske spise, potem smatrajo vsi zbrani to naredbo za protizakonito.

3. Vsi zbrani župani, svetovalci in odborniki občin gornjegrajskega okraja izrečejo svoje nezaupanje sodni upravi v Gradcu in na Dunaju ter ugovarjajo javno v imenu vsega prebivalstva gornjegrajskega okraja proti temu, da c. kr. nadsodišče v Gradcu in

c. kr. pravosodno ministrstvo na Dunaju nastavlja pri sodiščih po slovenskem Koroškem in po Spodnjem Štajerskem uradnike, oziroma sodnike, ki ali niso slovenskega jezika nič ali slabo zmožni in da se pri imenovanjih v sodnih osobito v višjih sodnih službah daje prednost prosilcem nemškega mišljenja, oni slovenskega pa se zapostavljajo.

IV. Sirotinske zadeve.

Shod sklene resolucijo:

Vlada se poziva ustanoviti za slovenske sirote posebne sirotinske zavode, v katerih bodo obvarovane pred ponemčevanjem.

V. Poljedelska in gozdarska šola v Mozirju. Zasebna železnica Šmartno na Paki-Gornjigrad.

V svrhu poizvedb in priprav statističnega gradiva so se izvolili v železniški odbor gg. Di-Centa, oskrbnik v Gornjemgradu, Petek Fr., trgovec v Ljubnem, Kocbek Fr., nadučitelj v Gornjemgradu in Štiglic Fr., župan na Rečici.

Sklenilo se je storiti vse potrebno, da se ustanovi pri Mozirju poljedelska in gozdarska šola na deželne, oziroma državne stroške. V to svrhu so se izvolili v šolski odbor vsi udje železniškega odbora in še Knaflič R., nadučitelj na Gorici.

VI. Ustanovitev županske zveze za Gornjegrajski kraj.

V osnovalni odbor so izvoljeni gg. Štiglic Fr., župan, Deleja Zdravko, obč. tajnik, oba na Rečici, Ovčnjak, župan, Paš, obč. tajnik, oba v Mozirju in R. Knaflič, nadučitelj na Gorici.

Konečno se sklene v izvršitev vseh resolucij vložiti na vse urade in oblasti skupne vloge ter se je njihovo izdelovanje, v kolikor namreč ne spadajo v delokrog izvoljenih odborov poverilo občini Kokarje.

Ker imajo sklepi občin, ki se zavedajo svojih pravic in moči, veliko moč, se upa, da bodo shodi občinskih funkcionarjev pridobili našemu narodu vse zakonite pravice, ter ga varovali pred krivicami.

Časopisi so prošeni, resolucije shoda ponatisniti.

Avstro-Ogrski novi carinski zakon.

Dne prvega marca bi imel stopiti v veljavnost v Avstro-Ogrski novi carinski zakon in nova carinska tarifa. Carinski zakon in avtonomna carinska tarifa sta dva mogočna podstavka v državnem ustroju, prevažna instrumenta, ki regulirata blagovni promet iz inozemstva v tozemstvo in obratno; hkratu pa je carinska tarifa za državne finance znamenitega pomena, kajti doneski uvozne carine so za državo obilen vir dohodkov.

Carinstvo spada med one zadeve, ki jih je v Avstro-Ogrski po veljavnih državnih zakonih šteti med skupne obema državnima polovicama. Glede carin-

skega zakona in carinske tarife je treba doseči soglasje med obema državnima polovicama, in sta zadevna zakon kardinalna točka vsakokratne pogodbe med Avstrijo in Ogrsko. Pripravljalna dela za sestavo novega carinskega zakona in nove carinske tarife so se pričela že leta 1900., vršile so se obširne poizvedbe in se je končno po dolgotrajnih posvetovanjih z gospodarskimi zastopstvi izdelal načrt za oba zakona. Delo se je vršilo s tem večjo pospešitvijo, ker je v takozvani Szellovi klavzuli iz leta 1894. določeno izrecno, da se pridrži gospodarska skupnost med Avstrijo in Ogrsko le do leta 1907. v primeru, ako se trgovinska in carinska pogodba med Avstrijo in Ogrsko ne obnovi vsaj do leta 1904. Znana stvar je, da Ogrri že leta in leta delujejo na to, da se v gospodarskem oziru postavijo povsem na lastne noge in da preneha med Avstro-Ogrsko carinska skupnost in enotnost. To stremljenje je našlo odmev na navedenem mestu. Avstrijski parlament je navzlic raznim homatijam končal razpravo o carinskem zakonu in carinski tarifi pravočasno. Ne tako ogrski. Razmere so se na Ogrskem od leta 1900. dalje vedno ostrile, in naposled je prišlo do tako akutne krize, da je onemogočeno vsako redno parlamentarno delovanje. Ob takih razmerah je umevno, da se nova carinska predloga ni spravila pod streho pravočasno.

Posledica tega je, da je z ozirom na više navedeno določbo Szellove klavzule nastalo vprašanje ali sploh ostane pri gospodarski skupnosti med Avstro-Ogrsko preko leta 1907. dalje. Rešitev tega vprašanja pa je dalekosežnega pomena zategadelj, ker sklepanje trgovinskih pogodb naše monarhije z inozemstvom predpostavlja zagotovitev gospodarske enotnosti v Avstro-Ogrski. Trgovinske pogodbe so pogodbe, ki se sklepajo med državami za daljšo dobo, večinoma za dobo deset let, s tem namenom, da se olajša in uglaadi pot blagovnemu prometu. Avstro-Ogrska nastopa ob sklepanju takih pogodb napram drugim državam kot gospodarska enota s skupnim, istoglasnim carinskim zakonom in z isto carinsko tarifo.

Veljavnost starih trgovinskih pogodb, ki so bile sklenjene večjidel okoli leta 1892. gre h koncu, ker so bile podane lansko leto odpovedi. Tekom let so nastale druge razmere in nove gospodarske potrebe. Sledeč zgledu Nemčije, ki je prva naredila novo lastno carinsko tarifo z znatno višjimi carinskimi postavkami, so tudi druge države preuredile svoje carinske zakone in se odločile za to, da na temelju novih carinskih tarif prično pogajanja za nove trgovinske pogodbe z inozemstvom. Sklepanje trgovinskih pogodb predpostavlja za vsako pogodbeno državo, da ima izdelano lastno, takozvano avtonomno carinsko tarifo, ki daje s svojimi carinskimi postavkami podlago za obravnave in sklepe. O tem, da mora sedanja avstro-ogrška carinska tarifa dobiti nadomestilo v novi, je vse na jasnem. Nova carinska tarifa se je tudi dovršila in jo je avstrijski parlament rešil. S tem pa je delo šele napol storjeno, ker manjka odobritve od strani Ogrske. Tako

je torej nova avtonomna carinska tarifa do danes še samo načrt. Navzlic temu pa je ob pogajanjih naše države z inozemstvom služila kot trdna in stanovitna podlaga za pogajanja in so se na temelju tega carinskega načrta že dogovorile nove trgovinske pogodbe. Eno od teh — pogodbo z Nemčijo — je avstrijski parlament že tudi sprejel. Pogodbe z Italijo, Rusijo, Belgijo, Švico in z balkanskimi državami pa bodo skoro gotove. Vse te nove pogodbe so dogovorjene na ta način, da stopijo v veljavnost s 1. marcem in sicer za dobo 10 let. Pri vsem tem se je računalo na to, da tudi na Ogrskem poleže razburjenost in z ozirom na resne gospodarske potrebe, življenske važnosti za pridobivajoče sloje končno ob dvanajsti uri zmaga resnost in razumna preudarnost spričo okolnosti, da se v gospodarskih vprašanjih ni igrati z ognjem. No, dogodki zadnjih dni so pokazali, da je brezupno misliti na poravnavo ogrske krize.

Akcija, zasnovana z namenom, da se odstranijo preporna vprašanja, ni imela uspeha. Avstrijska in ogrska vlada sta dogovorili, da navzlic temu potom ukaza uveljavita nove carinske zakone in nanovo dogovorjene trgovinske pogodbe, ker državni interes zahteva, da ne ostane Avstro-Ogrska glede prometa z inozemstvom v brezpogodbenem položaju, ki bi imel neizogibno v gospodarskem oziru najslabše posledice. Dasi ta ukrep obeh vlad ni spojljiv z obstoječimi zakoni in nasprotuje jasno in odločno ustavnim določbam, se je ta korak, ki ga je provocirala sila razmer, vendar v naši javnosti pozdravil z zadovoljstvom. Gospodarski sloji so dobili gotovost, da promet ne bode trpel. Hkratu pa je ta odločen korak vlade važen tudi zategavoljo, ker bo Avstro-Ogrska napram inozemstvu vezana za čas desetletne pogodbene dobe. S tem pa je prejudicirano drugo vprašanje: zagotovitev carinske skupnosti med Avstrijo in Ogrsko saj za dobo veljavnosti trgovinskih pogodb.

Z uveljavljanjem novih carinskih zakonov v Avstro-Ogrski ter novih trgovinskih pogodb v prometu z inozemstvom se položaj v mnogih ozirih izpremeni. Nova carinska tarifa ima mnogo postavk, ki se znatno razlikujejo od sedaj veljavnih, to velja za industrijalne kakor za agrikolne predmete. Potrebno je zategadelj, da se vse firme, ki so interesirane na uvozu, seznanijo natančno z novimi carinskimi postavkami ter pri tem avstrijsko novo tarifo primerjajo tudi s trgovinskimi pogodbami onih držav, iz katerih prihaja blago v tuzemstvo. Firme pa, ki izvažajo blago v inozemstvo, morajo vestno pregledati carinske tarife dotičnih držav, v katere je eksport našega blaga namenjen, in se pri tem tudi ozreti na trgovinsko pogodbo Avstro-Ogrske z vsako posamezno državo.

W.

Ljubljansko barje in njega osuševanje.

Poročal nadinženir **Ivan Sbrizaj.**

(Nadaljevanje.)

Razne ankete, obstoječe iz zastopnikov c. kr. kmetijskega ministrstva in vlade, deželnega odbora, glavnega močvirskega odbora in kmetijske družbe, so barsko vprašanje vsestransko razmotrile in prišle do enotnega mnenja, da se bo s Podhagskega načrtom dosegla nameravana odstranitev sedanjih nevzdržljivih nedostavkov. Ta načrt so tudi strokovnjaki v ministrstvu natanko proučili in ga je ministrstvo odobrilo.

Vkljub tem dobro premišljenim in ugodnim ocenam je vendar še čuti pomisleke zoper načrt. Glavni teh pomislekov so:

1.) da se bo barje po znižanju vode tudi ponizalo, kakor se je dosedaj vselej;

2.) da Podhagsky v svojem tehničnem poročilu sam pravi, da nima za to dokazov, da se bo visoka voda pri vrhniškem mostu za 1'76 m znižala, če se le-te na vodomernem kolu pred Ljubljano za 2'0 m zniža, ter da je to znižanje pri imenovanem mostu le po svojem praktičnem čutu vzel;

3.) da nastane zopet nevarnost za barje, če bi se izvrševala kaka vodoodvodna dela v onih notranjskih kraških dolinah, katerih vode se na barje iztekajo; torej bojazen novih povodnji.

Tem pomislekom ni odrekati dobre namere in so tudi uvaževanja vredni — saj se gre za velevažno, z velikimi stroški spojeno podjetje — sreča le, da niso utemeljeni. To hočem na kratko dokazati.

K 1.) Novi usedi barja, to je, nove povodnji bi bile le potem mogoče, če bi se visoka voda ne znižala pod šotno plast; kakor pa že omenjeno, se zniža ta voda povprečno za 50 cm pod površje mineralne plasti — polžarice, torej pod površje pravne kulturne plasti, in sicer zaradi tega, da se bo mogla šota po možnosti popolnoma odstraniti.

Lastnosti usedanja vsled osušenja, še bolj pa vsled rezanja in sežiganja ima pa le recentna plast, to je šota, ne pa tudi spodnja mineralna plast. Koder leži spodnja plast niže od znižane visoke vode — to je že imenovanih 3000 ha — se pa šota ne bo smela odstranjevati, ampak paziti bo na to, da bo na tem površju šotna plast vedno višja nego visoke vode. Pri okroglo 12.000 ha torej sploh mogoče ni, da bi se barje ponizalo, pri 3000 ha se pa da s pametnim ravnanjem s šoto isto doseči; ta pomislek torej ni upravičen.

K 2.) Po načrtu se bo visoka voda, to je 470 m³ v sekundi, na erarnem vodomernem kolu za 2'0 m ponizala; to znižanje vode je gotovo, ker na tem temelji sploh ves načrt. Na Vrhniki pri mostu se bo

pa voda istodobno za 1'76 m znižala; s tem znižanjem bo imela visoka voda na barju, to je od imenovanega mostu, pa do odcepa Gruberjevega kanala skupnega strmca 2'0 m, a sedaj ga ima na isti progi le 1'76 m.

Ta novi strmec 2'0 m, pravi Podhagsky, je vzel po svojem tehničnem čutu, ker sedaj ni mogoče določiti množine visokih voda stranskih pritokov in tudi ne onih nevidnih kraških izvirov. Kar pravi Podhagsky glede sedanje določitve visokih voda na pritokih, je popolnoma pravilno in istinito; gotovo je pa tudi, da ta vodni stan v strugi Ljubljanice na barju ne more biti ugodnejši nego ga je Podhagsky po svojem tehničnem „čutu“ vzel, in zakaj? Načrtu služi za podlago 470 m³ vode v sekundi; ta množina se je pa na ta način izračunala, da so se navadne najvišje vode za 25 odstotkov pomnožile — množina teh voda znaša okroglo le 378 m³ v sekundi. Ta zadnja množina se sicer tudi prekorači, ali to so izredne vode, katere se le redkokdaj ponavljajo, morebiti vsakih deset let enkrat. Že zaradi tega, ker bo 470 m³ vode le redkokdaj, se ni bati, da bi bil stan visokih voda v strugi na barju neugodnejši nego si ga je Podhagsky mislil. Sedanji strmec visokih, takorekoč nakopičenih voda znaša od Vrhnike do Ljubljane 1'76 m; za prihodnje je vzel Podhagsky 2'0 m, torej za 0'24 m več. Struga na barju pa ni le zadostno globoka, ampak še pregloboka; na barju se ne izvrši nobeno na vodno stanje vplivajoče delo, ni torej pravega povoda, da bi moral biti strmec na barju po uravnavi večji od današnjega, skoraj gotovo ostane isti, to je 1'76 m; to jo pa še ugodnejše za barje nego po načrtu. Seveda se lahko ugovarja, da se bodo vode iz kraških kotlin vsled znižanja vode v glavni strugi lože in hitreje na svetlo odtekle ter znatno pomnožile visoke vode — dosedanja njih zajez v kotlinah mine namreč vsled znižanja. — Da si je to gotova istina, je pa tudi res, da se bodo te vode vsled boljšega odtočja hitreje z barja odtekale in ne, kakor sedaj, na barju se kopičile. Z mirno vestjo se sme trditi, da bodo visoke in najvišje vode v svoji množini milejše, nego so današnje, milejši, oziroma ugodnejši nego po načrtu bo pa tudi njih stan v strugi na barju. Tega pomisleka se torej tudi ni bati.

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva.

Gospode sotrudnike lepo zahvaljujemo za prispevke in prosimo še nadaljne podpore. — Opozarjamo pa še enkrat gospode občinske predstojnike in tajnike, da se poslužujejo obilneje svojega glasila bodisi glede vprašanj, bodisi glede razmotrivanja svojih stanovskih razmer in potrebščin. List bo vedno rad vstrezal vsem opravičenim zahtevam.